

Anton Pavlovič Čechov – Strýček Váňa

- Podtitul: Výjevy z vesnického života o čtyřech dějstvích
- Vydáno v roce: 1898
- Premiéra hry v MCHAT: 1899, režie: K. S. Stanislavskij
- Žánr: tragikomedie – tragické v marnosti a bezvýznamnosti postav, v jejich nenaplněných touhách; bez tragického závěru; komické ve směšnosti jejich marné snahy; nedochází k proměně postav – postavy nezískají to, co si přejí a emocionálně zůstávají tam, kde byly na začátku – respektive po zklamání se tam vracejí
- 4 dějství
- Jazyk: spisovný, výjimečně nespisovné tvary
- Odkazuje na další autory:
 - Ostrovskij:
„ASTROV: Ne, už bude pozdě. Kdepak... To už... (Sluhovi) Víš co, kamaráde, dones mi skleničku vodky, co říkáš. (Sluha odejde) Kdepak... To už... (Najde čepici) Ostrovskij má v jedné své hře člověka s velkými kníry a malým nadáním... Tak to jsem já No, klaním se, panstvo (...)"ⁱ (1. dějství)
 - Gogol:
„SEREBRJAKOV: Tak jsme všichni. Začínám, panstvo. (Pauza) Sezval jsem vás, vážení, abych vám oznámil, že k nám jede revizor. Ostatně, žerty stranou, jde vážnou věc.“ (3. dějství)
- Děj se odehrává na statku profesora Serebrjakova – statek patřil jeho první ženě, která zemřela; 1 dějství se odehrává na zahradě, zbytek uvnitř domu – Serebrjakov se o něm vyjadřuje jako bludišti kvůli množství místností, atmosféra na statku je podle postav „dušivá“; zobrazuje několik dní – ne na sebe navazující (kromě 3. a 4. dějství – tedy poté, co Váňa vystřelí na Serebrjakova)
- Vrcholem hry je Váňův pokus o to, zastřelit profesora – Váňa mine – „falešný“ vrchol – groteskní, směšný; nevede ke zvratu, má důsledky – Vojnickij chce spáchat sebevraždu, Jelena a Serebrjakov opouští statek, Váňa sebevraždu, ale nepáchá a žije dál s přesvědčením o marnosti svého života
- Postavy: střední vrstva, mají velké touhy, ale nedělají nic pro to, aby je naplnili; litují svého promarněného života
 - Serebrjakov – profesor, vzdělanec, starý, marný, zapšklý, vdovec
 - Jelena – 27 let, mladá, druhá žena Serebrjakova
 - Soňa (Sofie) – dcera Serebrjakova z prvního manželství, mladá; nešťastně zamilovaná do Astrova
 - Vojnická – nebožka, první žena Serebrjakova, sestra Vojnického (Váni), matka Soni
 - Vojnickij – „strýček Váňa“, strýc Soni; nešťastně zamilovaný do Jeleny
 - Astrov – lékař; zamilovaný do Jeleny
 - Tělegin – zchudlý statkář, o peníze přišel po rozvodu se ženou, ošklivý – přezdívaný, kvůli poťobanému obličejí „Oplatka“
 - Marina – chůva, stará; zastánkyně Serebrjakova
 - Sluha
- Styl: Jednoduchý, bez složitých peripetií – Čechov skrze jednoduchý děj zobrazuje všeobecné zkušenosti lidí/člověka jako jednotlivce – s láskou, zklamáním, bezvýznamností atd.; některé repliky mají spíše informační funkci pro diváky (např. začátek 3. dějství – Vojnickij říká přítomným postavám v salónu, že si je Serebrjakov sezval – to už postavy vědí, proto tam přišly), závěr působí spíše otevřeně – respektive neuzavírá se uspokojivě v kontextu předešlých událostí, není katarzní
- Téma: promarněný život, láska, nenaplněná láska, platonická láska, zklamaná láska (Jelena k Serebrjakovovi), nenávisť (k člověku i ke svému životu), bezvýznamnost, frustrace (tu prožívají všechny postavy – kromě Mariny a sluhu – každá ale z jiného úhlu pohledu), úspěch X neúspěch

ⁱ Všechny citované pasáže pocházejí z: ČECHOV, Anton Pavlovič. *Strýček Váňa: výjevy z vesnického života ve čtyřech dějstvích*. Vyd. 2. Přeložil Leoš SUCHAŘÍPA. Praha: Artur, 2005. D (Artur). ISBN 80-86216-60-8.